

Dördüncü Büyük Kurultay Kutlu Olsun

ATATÜRK Söylüyor :
Bizim halkımız çok temiz kalpli, çok asil ruhlu terakkiye çok kabiliyetli bir halktır. Bu halk eğer muhataplarının samimiyetle kendilerine hadim olduklarına kani olursa her türlü hareketi derhal kabule amadedir. Bunun için gençlerin her şeyden evvel millete emniyet bahşetmesi lâzımdır.

Bugün Saat 13 de Açılıyor

Kurultay 549 Üye ile Kurulacak.

ANKARA, 8 (Hususi) Cumhuriyet Halk Partisi dördüncü büyük kurultayı hazırlıkları tamamen bitti. Kurultay Yarın saat 15 de Atatürk'ün söylevile açılacaktır. Kurultay Parti üyesi olan 384 sayı ile illerden gelen 160 delege ile 549 üyeden kurulacaktır. Üyelere Parti Genel merkezi tarafından bir dosya sunulmuştur. Dosyada; program ve tüzek taslağı, büyük kurultaya genel kâtipliğin Yazdığı mektupların sureti önergeler için defter, kurultayda konuşulacak işlerin listesi 1934 - 1935 Yılları içinde il kurultaylarının Yolladığı dilekelerin asıllarına göre Yapılmış özenler kurultay üyelerinin adları yazılı bir defter vardır.

Kurultay günleri için sigara paketlerine Parti bayrağı ve dördüncü kurultay Yazılı eti-

C. H. Partisi genel başkan vekili ve başbakan General İsmet İnönü ketler yapıstırılacak Posta İdarelerindedeki Partinin dördüncü büyük kurultayını hatırlatacak damgalar basacaklardır

C. H. Partisinin ilk kurultayı

4 Eylül 1919 da Sivasta açıldı .

Sivas Kurultayında Atatürk ve Arkadaşları

Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti adile siyasal alanda çalışmaya başlayarak bir çok gelişme safhalarından geçtikten sonra bugünkü ileri prensipleri ve geniş kuruma erişmiş olan Cumhuriyet Halk Partisi kurtuluş savaşı ve devrim tarihine karışmış bir varlıktır.

1919 Yılı Mayısının 19 unda Atatürk Samsun'a çıktığı günlerde istilâ orduları baykuş seslerine ayak uydurarak Yur-

dun dört bucağından içeri girmişti. 4 Eylül 1919 da Atatürk'ün başkanlığında Sivas'ta toplanan ulus delegeleri «Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti» altında Cumhuriyet Halk Partisinin temelini attı. Ve Eylül 1919 da Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti kuruldu. Okuyucularımız diğer sayfalarımızda Türk kurtuluş ve devrim savaşının geçirdiği safhaları okuyacaklardır.

Ne mutlu Ulusumuza bağından bir Atatürk çıkardı

Bundan ötürüdürki ulusal egemenlik davası bittikten sonra Türk ulusu kendi öz benliğinden doğan partiye sarsılmaz inanla daha sıkı bağlanmış ve tek parti halinde bu günkü erdemli duruma, Türkün tarihsel onurıyla denk yaşayış kertesine ulaşmıştır.

Bu kısa çözüğünün anlamı devrimin hızında gömülü gücünde imliyecek kadar açıktır sanıyorum.

İnsan gücü dışında bir enerji istiyen Türk devrimi betonlaşan kanaatleri yıkmak, din otoritesini eritmek doğu uyusukluğundan aktif bir ulus yaratmak gibi asırları Yıl ve Yılları gün yapmışsa bunu ulusun kabiliyeti kadarda tek parti ile yürüyüşe geçmesine borçludur.

Çünkü emekler, enerjiler Parti döğüşleri arasında de-

magojidalgasiyle sürüklenmemiş bütün ulus inanı, kurtuluş savaşı içinde olduğu gibi devrim savaşında da kütle görünüşile Önderin irdesi çevresinde toplanmıştır.

Türk ruhunu, Yurdun ihtiyaçlarını çok yakından bilen Önder en kestirme yollar imliyerek devrimi başarmış ve ulusun kutlu bitiği olan söylevleriyle de bunun tarihini yapmışlardır. Şimdi gözler Ankara'ya çevrildi.

İnanç kaynağı olan Kamalizmin aydınlık yolunda şimşek hızıyla başı dönmeden ilerleyen ayağına dolaşan pıtrakları ezerek oluşt doğru giden ulus; Yaşayışında önemli bir yola daha girmek için Önderin ve Kurultayın işaretini bekliyor

Rıza Atılâ

Bütün Gözler Ankaraya İçevrildi

Cumhuriyet Halk Partisinin bu gün Kars'tan Edirneye kadar her ilden seçilen delegelerin toplanmasıyla dördüncü kurultayı açılacak.

Yüz yılları devrim kasırgasıyla silerek doğu tekliginden batı kültürüne atlayan Türk için bu kurultayın önemi dünün denemeleriyle geleceğedoğru yeni bir akışa başlangıç olması noktasında toplanır. Bu toplantı sadece siyasal bir partinin değil Yurdun dileklerine sosyal bünyeye uygun ve başka yerden örnek alınıyarak orijinal Rejim yaşayan 18 milyonluk bir ulus kurultayıdır.

Her açılış devrim tarihinin dönüm noktaları olan parti kurultayları normal evriminde düğüm yerleridir.

Bu kurultayda; 931 Yılında toplanan kurultaydan beri geçen dört Yılın en Radikal adımlarla yıkan ve yayan ileri yürüyüşünün kertesini ölçülürken on altı Yıllık bir denemçe örnek tutularak bundan sonrası için yapılması gereken ulus işleri plânlaştırılacak.

Ulusal egemenlik yangısının körüklediği süel amaçla Emperyalizmin vahşi Rüyalı akınına karşı Türkün bağından fıkkırarak «Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti» adı altında ilk kurultayını Sivas'ta tophyan Cumhuriyet Halk Partisi uluslar tarihinin akışını değiştiren Lozan antlaşması gibi Türk için evrensel bir öğüne belgesini alınca birinciden daha çetin sosyal devrim savaşına girdi.

Partinin evrim tarihi yeni Türkiyenin doğuş, ilerleyiş ve yaşayış tarihiyle kinetli, biri diğerinden hız alan ve biri diğerini devrimlere götüren tek bünyeli varlıklardır. Büyük işlerin karakteristik vasfı da bu kinettir.

Gazetemiz bugün 12 Sayfadır

Atatürk , En Güçlü Bir Tarihin en genç Bir irdesidir..

Ulusal ülkü parolası

Ulusal ülkümüze ve Cumhuriyet Halk Partisinin programına temel olan ana prensiplerin ayırdım durumu: Cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, laiklik, devletçilik ve inkilâpçılıktır.

Bunun gerçek özü ve kaynaşmış görünüşü ise soysal kerteye altı koldan kütle halin de koşmaktadır.

Bu altı kolun birer kelime-lik Remzi ulusal ülkümüzün değişmeyen parolasıdır.

En güvenli en çabuk en kestirme ileri yürüyüş ulus arasından çıkacak ve genel inani şu veya bu akışa çevirecek güçlü şeflerin irdesi kertesinde amacını bulabilir.

Şeflik hakkı kanun yazımıyla veya bir mülk gibi babadan oğula geçerek değil ulusun kucağından fırlayıp gücüne kütleli inandırmakla alınır. Verilir. Bundan ötürüdürki altı ülkümüzden birisi Cumhuriyetçiliktir.

Türk ulusu şuna inanmıştır ki insel ödevini yerine getirmek için her şeyden önce kendi ulusunun refahını hazırlaması gerektir. C. H. Partisi programında da ulus şöyle tarif edilir :

« Millet, dil, kültür ve mefkûre birliği ile birbirine bağlı vatandaşların teşkil ettiği bir siyasî ve içtimaî heyettir . »

Bu açık söyleyişte de görüldüğü gibi millet denirken dar bir çerçeve değil geniş ve insel anlam güdülmüştür .

Türk için kutlu varlığına yumruk sallamayan her ulus kendisi kadar sayındır. İşte parolamızın milliyetçilik yönü de budur .

Bizim devrimin gerek siyasal gerekse ekonomik ve soysal inanc kaynağı Türk ulusunun temiz vicdanıdır. Bundan ötürüdürki devrim başlarken sınıf kavgaları silinip atıldı. Mesleki sanatı işi ne olursa olsun Yurdulardan birinin diğerine üstünlüğüne yer verilmedi. Halk partisi ve onun çizdiği programı en ince noktalarına kadar göz önünde tutan hükümet Türk ulusunu bir kütle durumuyla soysallığın en yüksek kertesine çıkarmayı bir ödev bildi. Bu bitimledirki parolanın üçüncü kolunu halkçılık tutar.

Eski çağları hep biliriz. Türkün ünlü geçmişi dinin siyasaya burun sokmasıyla eriyip gitmiyordu idi. Bir devrim başlıyorduk. Yirminci yüz yıl tekniğiyle şer'in hükümleri kaynaşamazdı.

Laiklik devrim prensipleri içinde bu kötülüğü önlemek için yer tuttu.

Dünya ekonomi durumu son yıllar içinde öyle bir hale

Yurdun inkilâptan önceki Tablosu

Atatürk Söylüyor :

Atatürk'ün Cumhuriyet Halk partisinin ikinci Kurultayındaki Söylevlerinden ...

« Millet ve ordu padişah ve halifenin hiyanetinden haberdar olmadığı gibi o makama ve makamda bulunana karşı asırların kökleştirdiği dinî ve ananevî Rabıtalarla mutî ve sadık. Millet ve ordu çarei halâs düşünürken bu mevzus itiyadın sevkiyle kendinden evvel makamı muallayı hilâfet ve saltanatın felahı ve masuniyetini düşünüyor. Halife ve padişahsız halâsin manâsını anlamak istidadında değil .

Bu akideye ve içtihat izhar edceklerin vay haline. Derhal dinsiz, vatansız, hain merdut olur. Diğer mühim noktayı da ifade etmek lâzımdır. Gerçe halâs ararken İngiltere, Fransa, İtalya gibi düveli muazzamayı gücendirmemek esası gibi telâkki olunmakta idi.

Bu devletlerden yalnız biriyle dahi başa çıkılmıyacağı ve hemen hemen bütün dimağlarda yer etmişti. Osmanlı devletinin yanında koskoca Almanya, Avusturya, Macaristan varken hepsini birden mağlûp eden yerlere seren itilâf kuvvetleri karşısında tekrar onlarla husumete münce olabilecek vaziyetler almaktan daha büyük mantıksızlık ve akılsızlık olamazdı.

Bu zihniyette olan yalnız avam değildi. Bilhassa havas denilen insanlar böyle düşünüyor.

O halde çarei halâsi ararken

geldiki küçük sermayeyi lonca dan küçük sanayii orta devir çıkırıklarından daha geri bıraktı. Bizim ise gerek teknik gerekse sermaye bakımından ticareti sanayii yükselmiş uluslarla boy ölçüşebilmekliğimiz gerekti. Yurdun genel kazançlarını korumak ve ulusal ekonomiyi devrimin öbür yönleriyle at başı yürütmek için devlet gücüne gereklik vardı. Ulusal ülkü parolamız devletçilikle beş oldu.

Parti kurulduğu gün Türkiyeyi dünyanın ileri devletleri derecesine çıkarmayı amaç tutmuştu. Eskiye yıkmak yenilerini kurmak. Ve kelimenin bütün anlamıyla köklü bir devrim yapmak..

Devrim denince görünüş değil kafa ruh yaşayış ve soysal oluşu anlıyoruz.

Bundan ötürüdürki ulusal ülkü parolamızın altıncısı da inkilâpçılıktır .

Serap

iki şey mevzubahs olamıyacaktı. Bir defa itilâf devletlerine karşı vazî husumet alamıyacaktı.

Padişah ve Halifeye canla, başla mebut ve sadık kalmak şartı esas olacaktı.

Şimdi Efendiler; müsaade buyurursanız, size bir sual sorayım. Bu vaziyet ve şerait karşısında halâs için nasıl bir karar varidi hatır olabilirdi .

İzah ettiğim malûmat ve müşahadata göre üç nevi karar ortaya atılmıştı :

1— İngiltere himayesini talep etmek.

2— Amerika mandasını talep etmek.

Bu iki karar sahipleri Osmanlı devletinin bir kül halinde muhafazasını düşünenlerdir. Osmanlı memalikinun muh

telif devler beyninde taksiminden ise kül halinde bir devletin tahtı himayesinde bulundurduğu tercih edenlerdir .

Üçüncü karar mahallî halâs çarelerine matuftur. Meselâ bazı mıntakalar kendilerinin Osmanlı devletinden fek edileceği nazariyesine karşı ondan ayrılmamak tedbirlerine tevessül ediyor. Bazı mıntakalarda Osmanlı devletinin imha ve Osmanlı memleketlerinin taksim olunacağını emri vaki kabul ederek kendi başlarını kur tarmağa çalışıyorlar. Bu üç nevi kararın esbabı mucibesi vermiş olduğum izahat meyanda mevcuttur.

Efendiler; ben bu kararların hiç birinde isabet görmedim. Çünkü bu kararların istinat ettiği bütün deliller ve mantıklar çürüktü, esassızdı. Hakikat halde içinde bulunduğumuz tarihte, Osmanlı devletinin temelleri çökmüş, ömrü tamam olmuştu. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türkün barındığı bir ana yurdu kalmıştı. Son mesele bunun da taksimini teminle uğraşılmaktan ibaretti. Osmanlı onun istiklâli, Padişah halife, hükümet bunlar hepsi medlûlu kalmamış bir takım bimanâ Elfazdan ibaretti.

Neyin ve kimin masuniyeti için kimden ve ne muavenet talep olunmak isteniyordu. O halde ciddî ve hakikî karar ne olabilirdi ?

Efendiler; bu vaziyet karşı-

Halkevleri

Cumhuriyet Halk Partisinin yaptığı büyük devrimi şuruplaştırarak halka içirmek amacıyla kurulan Halkevleri partinin en derin görüşle ortaya getirdiği kültür yuvalarıdır.

Devrim bütün anlamıyla varlığını yeni bir yaşayışa yeni bir ufka götürüyordu. Uluş fertler halinden çıkarak onları görüş anlayış ve yapıda bir birlik durumuna getirmek için varlığını aydınlatmak benliğinin derinliklerinden kaynayan emsalsiz kıymetleri ortaya çıkarmak parti için büyük ödev bilinmiştir.

Parti görüşüne göre ulusun muzun özelliklerine uyacak yollardan yürüyerek her kertesideki okuma çağı dışında kalmış Yurtluları Yükseltmek gerekti. Bunun için soysal ve kültür yaşayışını yeni anlayışla soysal bünyemizden kurulacak yeni ve ulusal bir kurumun çalışmasıyla beslenmesi düşünüldü. Bu fikir Partinin üçüncü büyük kurultayında yapılan yasaya Halkevlerinin kurulması bitimini verdi. Uzun araştırmalardan sonra Halk evleri için geniş bir talimatname yapılarak Halkevleri 9 kol-

Bu kültür yuvalarının kuruluşundanberi gördüğü değerli ödevleri başka sayfalarımızda topladık.

sında bir tek karar vardı. O da hâkimiyeti milliyeye müstenîf bilâ kaydü şart müstakil yeni bir Türk devleti tesis etmek .

İşte daha İstanbuldan çıkmadan Evvel düşündüğümüz ve Samsunda Anadolu topraklarına ayak basar basmaz tabikatına başladığımız karar bu karar olmuştur.»

Cumhuriyet Halk Partisi ilk Kurultayını topladığı gün Türk yurdu Osmanlı imparatorluğunun Sevr antlaşmasıyla bu duruma gelmiş ülke parçalanmış ortada bir avuç Türkün barındığı bir ana yurt kalmıştı .

Sevgi Bağ, inan Kuvvettir.

Halkın Bağrından Müdafai hukuk Müdafai hukukun bağrından da C. h. P. si Doğdu

**Cumhuriyetciyiz
milliyetciyiz
Halkçıyız**

benliğine, kendi gücüne dayanmasında buluyor ve ulusal irdenin gerçekleşmesini istiyordu. Sivas kurultayında verilen karar bitimi 23 Nisan 1920 de Ankarada Büyük Millet Meclisinin toplanmasıyla ulusal hâkimiyet ve halk idaresi kanulaştırıldı.

Türkiye Büyük Millet Mec-

vaktinin geldiğine kanaat getirmişti.

Bu parti nasıl olmalı ve ne gibi bir siyasal kanaat taşımalı idi. Kendi düşüncelerini açığa vurmadan önce anket şeklinde bütün Yurduların fikrini sordu. Gazetelerde yapılan münakaşalar ileri sürülen fikirler Atatürk'e çok yabancı kalıyor-

dikten sonra Halk Partisinin nizamnamesini tesbit ettiler ve partiye dahil olan sayıların da huzuriyle kurultay mahiyetinde bir toplantı yaparak kestirme durumda Halk Partisinin bizzat hazırladıkları nizamnamesini kabul ettirdiler. -9 Eylül 1923 . -

Bu nizamnamede partinin

**Lâikiz
İnkilâpçıyız
Devletciyiz**

çelik ağırlarla örmek, muntazam bir orduya sahip olmak, gözleri uyuşturucu doğudan hareket halinde bulunan batıya çevirmek gibi bu gün erdemli bitimlerini gördüğümüz devrimlerle gerekti.

Halk Partisi nizamnamesinin ikinci maddesinde :

« Parti Nazarında halk mefhumunun herhangi bir sınıfa münhasır olmadığı ve hiç bir imtiyaz iddiasında bulunmayan ve umumiyetler kanun Nazarında mutlak müsavatı kabul eden fertlerin halktan bulunduğu halkçıların hiç bir âile hiç bir sınıf hiç bir cemaat imtiyazı kabul etmeyen ve kanunları vaz etmekteki mutlak hürriyeti ve istiklâli tanıyan fertler olduğu tasrih edilerek halkçılık mefhumu çizilmiştir.

Halk partisi bu ana fikirleriyle halkçılık mefhumunu ve millet hâkimiyetini açıklattığı zaman Mecliste hâlâ geleceğe güvensiz bakan bir çok imanı eriyenler vardı.

Osmanlı saltanatının enkazı üstünde hâlâ halife kanat geriyor, şeriatçılık düşünceleri bütün kafalarda hâkim bulunuyor, hattâ meclis kürsüsünde vakit vakit coşan mutaassıp zümre büyük bir yekûn teşkil ediyordu. Bunun tabii neticesi olarak yapılacak işler program da bütün incelikleriyle açıklanamamıştı. Fakat Lozan muahedesi imzalanması — 24 Temmuz 1923 — halk partisine yeni yollar açtı. Yüz yıllarca uyuşturucu Rejimlerin pasiyale dumura uğrıyan Türk ulusuna devrim savaşı hazırlanıyordu.

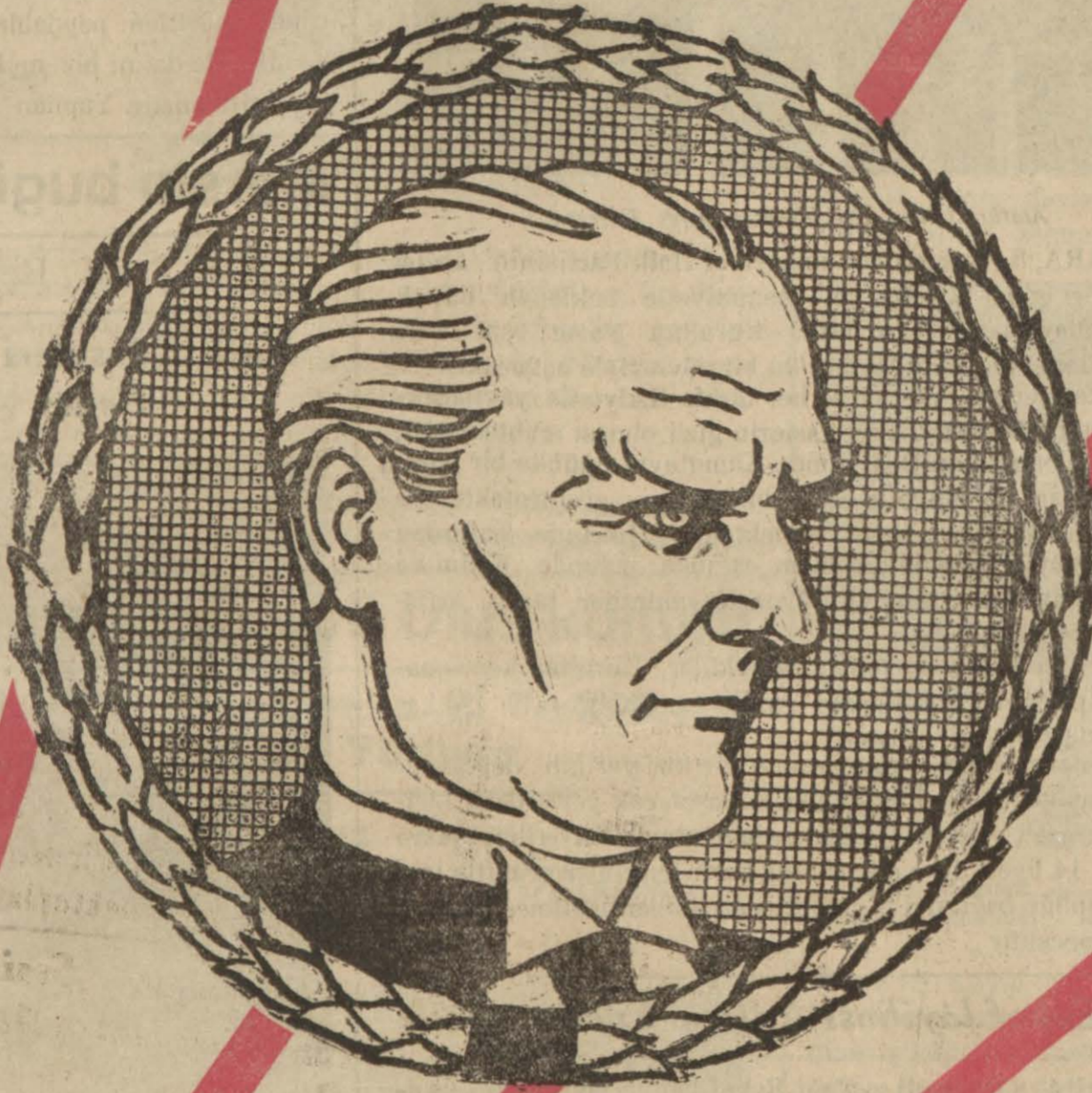
Fakat hâlâ devletin adı yoktu. Tatbik edilen Rejim hakikatte milletin hâkimiyetine dayanan tam anlamıyla bir Cumhuriyetti. Artık bunun adının konmasında bir mahzur kalmamıştı. Ulusun hakiki ihtiyaçlarına ve karakterine en uygun kararlar alan Atatürk parti arkadaşlarını aydınlattı ve Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği bir kanunla Cumhuriyet ilân edildi ve Halk Partisini kuran genel başkan Atatürk Türkiye'nin birinci Cumhurbaşkanı seçildi. — 29 İlk teşrin 1923—

Cumhuriyetin îlâniyle halk partisi yeni yaşayış şartlarının dileklerine uygun yeni hamlelere hazırlandı.

Artık düşünce; kültür ve devlet idaresi üstünde parti prensiplerini adım adım ortaya atmak lâzım geliyordu.

Rıza Atılâ

Gerisi 8. ci Sayfada —

lisinin kurulmasıyla mahiyeti bir fakat adı söylenmeyen Cumhuriyet Rejimi kurulmuş bulunuyordu. Meclisin amacı da ulusal kurtuluş olduğuna göre Halk Partisinin temeli olan Müdafai Hukuk Cemiyetinin milliyetçilik ve Cumhuriyetçilik gibi iki büyük siyasal prensibi aydınlanmış oldu.

2— Bizde Müdafai Hukuk Cemiyetinde içinde olduğu halde parti mefhumuna uygun bir kurum meydana gelmemişti. Büyük harbin malûm mağlûbiyetinden sonra kendi kendisini fesheden İttihat ve Terakki de üyeleri başka başka kanaatler besleyen içinde Sosyalist, Liberal, Muhafazakâr ve bir kelime ile mahlût bir kurum partiden daha çok kulüp durumunda idi. Halbuki parti belli bir siyasal kanaati bulunan üyeleri arasında hiç bir fikir ihtilâfı bulunmayan ve bir programa sahip olan tek kurum demektir.

Müdafai Hukuk Cemiyetinin ise bunun tamamen zıddına bir programı olmadığı gibi üyesi arasındaki fikir uygunsuzluğu da her fırsatta ortaya çıkardı. Atatürk'ün kuvvetli ve siyasal bir partinin kurulması

du. Ve hemen hepsi de Yurt içinde bir sınıf doğuracak olan fikirler ileri sürüyorlardı.

Ulusun düşünce ve dileklerinin muhassalası olacak bir parti kurulmadıktan sonra Yurd için beklenen faydalar eritilmiş olurdu.

Atatürk'ün o zaman verdikleri söylev kurulacak olan partinin de amacını belli etmişti. Bunda ;

Başka memleketlerde partilerin sınıf menfaatlerini muhafaza için kurulduğunu ve bizde gûya ayrı ayrı sınıflar varmış gibi kurulan partiler yüzünden malûm olan acıklı neticelere şahit olduğumuzu halbuki Halk Partisi dediğimiz zaman bunun içinde Vatandaşların bir kısmı değil bütün milletin dahil olduğunu ve muhtelif meslek Erbabının yekdiğeriyle imtiyaz halinde olduğunu bunları sınıflara ayırmak imkânı bulunmadığını ve hepsinin halktan ibaret olduğunu işaret ederek halk partisinin ana vasıflarından birisi olan halkçılığı da meydana koymuşlardı. Aradan çok geçmedi. Atatürk Yurd içindeki bir seyahatleriyle genel düşünceleri öğren-

ana yolu şu şekilde berkişti rilmişti :

A— Ulusal hâkimiyetin halk tarafından halk için icrasına Rehberlik etmek.

B— Türkiyede bütün kuvvetlerin üstünde kanun velâyetini hâkim kılmak.

C— Türkiyeyi asrî bir devlet halinde yükseltmek.

Partinin bu ana yollarında bu güne kadar yapılan evrensel devrimler serpilmiş bulunuyordu.

« Türkiyeyi asrî bir devlet halinde Yükseltmek » o günkü Türkiye'nin asrî bir devlet halinde Yükselbilmesi için :

Medenî kanunu kabul etmek, kıyafette değişiklik yapıp şapkayı giymek, kadına sosyal ve siyasal hakkını vererek kadın Erkek farkını ortadan kaldırmak, Türk harflerini kabul etmek, iliklerimize kadar Arap Acem harsı sokan medreseleri kaldırıp kültürel durumu birleştirmek, tekkeleri kapamak, Şeriye Vekâletini lağvetmek, din ve dünya işlerini ayırmak, modern sanayii Türkiye'ye sokmak, güzel sanatlara değer vermek, Türk dilinin Türk tarihini kayıplarını onarmak, Yurdu

16 Yıl önce kara bulutlar arasından bir umut yıldızı olarak doğan Cumhuriyet Halk Partisi bu gün dördüncü kurultayını toplamak gibi çok mutlu ve kutlu bir erdeme ermiş bulunuyor .

16 Yıl bir siyasal partinin hayatında belki az fakat C. H. Partisinin bu zaman içinde gördüğü işler itibariyle hiç bir partinin eremediği en olgun çağdır. Kuruluş günündenberi çalışmasında en büyük kudret kaynağını halkın öz benliğinde arayan ve bulan Partinin her kurultayı baş döndürücü bir çıkışı işaretlemiş ve her çıkışı yeni Türkiye'yi bu günkü duruma getiren evrensel işler bitirmiştir. Yurdun ihtiyaçları halkın dileklerinden direktif alarak devrimin başlangıcındaki hızı yitirmeden yürüten Partinin tekâmül tarihini atılan adımlar itibariyle dış bakımdan dörde ayırmak ve şekillenen işleri de amacı yönünden dört noktada toplamak lâzım gelir. [*]

I Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti

II Partinin halkçılık şuurunun aydınlanması

III 2 Mart 1924 de kamutayın parti grubu toplantısında Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kabineden çıkarılmasıyla devletin lâyikleştirilmesi

IV Üçüncü büyük kurultayda parti prensiplerine devletçilik ve inkilâpçılık vasıflarının eklenmesi.

1— 1919 Mayısının 19 un da Samsundan Anadolu'ya ayak basan Atatürk'ün kurtarıcı sesine koğan Türk ulusu 23 Temmuz 1919 da Erzurumda yapılan hazırlık toplantısından sonra 4 Eylül 1919 daki Sivas kongresinde güvenini bir kurumun şahsiyetinde -Atatürk'e bağladı ve 7 Eylül 1919 da Cumhuriyet Halk Partisine temel olan Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti kuruldu. Müdafai Hukuk Cemiyeti kurulduğu zaman Yurdun manzarası göz önüne getirilirse amacının da ne olduğu kendiliğinden açıklanır.

Bütün güçler tek hedefe ulaşmak için sarfediliyordu :

Yurdun bağrına bağdaş kurana istilâyî devirerek istiklâli elde etmek.

Bu müşterek amaç siyasal parti mefhumuna taban tabana zat olarak ülküleri birbirine uyumyan kimseleri de Müdafai Hukuk çatısı altında toplamıştı. Büyük Önder derin görüşle kurtuluşu; ancak ulusun kendi

[*] Bu bölümler yüzden bakışlardır. Parti haddi zatında normal tekâmül esasını gütmüştür.

C. H. Partisi programında Değişiklik Olacak mı?

Parti Bayramı

Tarihin yaprakları gözlerimi okşuyor onlardan bir türlü ayrılmak istemiyorum. Geçmişin karanlık günlerini saklıyan tarih sayfaları açılmağa sanki korkuyor .

Bu günün dünlerini söyleyen ışık dolu sayfalar kapanmak istemiyor. Bu gün Cumhuriyet Halk Partisinin dördüncü kurultayını kutluluyoruz. Onu içimizin sevincini heyecanını ifade eden yazılarımızla selâmlıyoruz .

Türk tarihinde büyük Önderimizin yaptığı inkılapları yayan Büyük Partiyi sevgiyle anıyoruz. Onun gördüğü büyük işleri duyanlara tekrar duyurmak içlerinden yazmak istiyoruz.

Her Türk çocuğu, ihtiyar, genci, köylüsü bu günün büyüklüğünü bir yürek gibi duyuyor. İşte Partinin yaptığı büyük işlerle hâlâ baş başayım onları gözlerim bir türlü kaçırmak istemiyor .

Türkiyede maarif deyince Cumhuriyetin kuruluşundan sonra anlarız.

Geçmişin mutaassıp terbiyesi insanları gayesi bilinmeyen bir yola sürüklüyordu. Başına sardığı sarıkla bilginini göstermeğe çalışan insanların elinde yetişen neslin bir makineden ne farkı kahr. Bu vaziyet karşısında koca bir Türk milleti nasıl benliğini idare edebilir. Bildiğine inanmayan bilindiğini birisine söylemeyen kafasını taassupla körleten bir insan nasıl inkılâp yaratabilir. O sadece ağızdan çıkan gürültü bir sese boyun eğen şursuz yürüyen bir sürü olur.

Çok uzak günlerde bütün milletlerin tarihini yazan Türk milleti bu şekilde yaşayamazdı Bir milleti ileri Yollarda galip yapan bilgidir. Bilgi her yeni Yolda Rehberdir. Kafasını onunla süsleyenler her güçlüğü yenerler. Bilgi hastalıkları şifalandıran doktordur. Kıymetini takdir etmeyenler yaşayan ölümlerdir. Onlarda mazimizi kirleten hain padişahlardır . O siyahlığı silen Atatürk'ün elidir. Atatürk güneş diğerleri o güneşin ışığından kuvvet alan Halk Partisidir .

Cumhuriyet Halk Partisi bütün kuvvetini bilgidan alıyor. Yurtda okumayan tek bir insan bırakmamak için çalışıyor. Çünkü Başımız ilk toplantımızda konuşacaklarımızın en başında maarif olduğunu söylemişlerdir. Bu sese okumanın zevkini tadan halk koşmuştur. Ve bütün dileklerini yapmışlardır .

Şimdi temiz yürekli köylünün bile içine sesleniyor. Bütün kafalardan bilgi ışıklandırıyor. Çünkü o için kafanın karanlığını öldüren en nurlu güneştir. Her millet ilerisini çok bilginleriyle kazanır her sahada

« Sonu 8. ci Sayfada »

Nezihe Siren

Kurultay bu gün saat 15 te Atatürkün söylevile açılacak

Kararla ilgi ile Bekleniyor

Konuşmalar Her Tarafa Radyo İle yayılacak. 11 Delegationları Ankara'da

Atatürk Ulusa Yeni Ufuklar İşaret Ederken

ANKARA, 8 (Hususî) - Cumhuriyet Halk Partisinin açılışı ve kararları genel bir ilgi ve ehemmiyetle beklenen büyük parti kurultayı hazırlıkları bitti. Kurultay Yarın saat 15 de Partinin Genel Başkanı Atatürk'ün bir söyleviyle açılacaktır.

Müzakereler açık olacak ve her tarafa Radyo ile yayılacaktır. Gereklik görülürse bazı celselerin gizli olması muhtemeldir. Kamutay salonunda tertibat alındı. Kamutayın önünde bir ehram Yapıldı. Ehram umumiyetle cesim bir kayayı göstermekte ve memleketin bünyesini ifade etmektedir. Üzerinde bakırdan beş metro büyüklüğünde bir adam sağında solunda Kadın ve Erkek iki haykıran insan görülüyor. Kayanın her tarafı artistik bir surette işlenmiştir .

Vilâyet murahhasları tamamen geldiler. Kurultay konuşmalarını takip için bir çok Ecnebi gazete muhabirleri de Ankaraya gelmişlerdir .

Parti nizamnamesiyle programın bir kaç yerinin değiştirilmesi de muhtemeldir. Programda konuşulacak yerlerden birinin bir derece ve liste zerinde seçim olmasıdır. Genel idare heyetinin 14 üyesi 15 e çıkarılacak parti kurumlarını teftiş için genel kâtipliğe bağlı daimî müfettişler kullanılabilmesine slaâhiyet istenecektir .

Yeni Evkaf lâiyhası Adliye Encümeninde

ANKARA, 8 (Hususî) - Yeni Evkaf kanun lâiyhasının Adliye Encümeninde müzakeresine başlandı. Vakıfların bir kısmı Evkaf Genel Müdürlüğünce diğerleri Mütevelliler tarafından seçilen heyetler tarafından idare olunacak, Mütevelliler Evkaf Genel Müdürlüğü ile idare meclisinin mürakabesi altında bulunacaktır .

Hububata Verilen Prim Kaldırıldı. Tren Nakliye Ücretlerinde Tenzilât Yapılacak

ANKARA, 8 (Hususî) -- Elli bin tondan fazla nakliyat ve Ecnebi memleketlere ihrac edilen zahirelere ikramiye verilmesi usulü 1 Hazirandan itibaren kaldırılacaktır. Bu tarihten itibaren Haydarpaşa, İzmit, Samsun, İzmir, Bandırma, Mersin istasyonlarından ve Cenup Demir Yolları istasyonlarından yapılacak Arpa, Yulaf nakliyatından tenzilât Yapılması Devlet demir Yollarında kabul Edilmiştir .

Türkiye - Suriye Sınır Protokolunda Değişiklik Yapılıyor .

ANKARA, 7 (Hususî) - Türkiye - Suriye sınırına nezareti, sınır Rejimi, sınırı geçen Suriyelilere tatbik edilecek malî usul ve göçebe ahalinin kontrolü hakkındaki protokolun birinci bendinin değiştirilmesi hakkında Fransa Elçiliğinin mektubu ve ona bağlı Yeni şekil, Bakanlar Kurulunca kabul edilmiştir. Protokolun kabul edilen birinci bendi şudur :

« Yukarıda tesbit olunan hudud mıntakasında işlenmiş olan bütün suçların ve bütün şekavet hareketlerinin adı geçen mıntakaya sığınmış olan failleri ile işbu mıntaka dışındaki işlenmiş olan bütün suçların ve bütün şekavet hareketlerinin adı geçen mıntakaya sığınmış olan failleri, zararların tamiri uğrunda bütün tedbirleri alacak olan iki taraf makamları tarafından derhal tevkif olunacaklardır . »

Milâstaki başı Dönükler

Bir budurgunlukta Daha Bulundular .

İşe Adliye El Koydu. Hâdise Mevzii bir İrticâ Mahiyetindedir .

Milâsta, merkezi Ispartada olan ve başında Saidi Kürdî adında bir şeyh bulunan bir irtica şebekesi ortaya çıkarılmış, Milâs zabıtasınca 15 kişi tevkif edilmiştir.

Kürt isyanında İstiklâl mahkemesi tarafından Ispartaya sürülen bu adam, Aydın, Milâs, Eğirdir, Bolvadin ve civarlarında müritler peydahlamış, kendileriyle daimî bir muhabereye girişmiştir. Yapılan araş-

tırmalarda, dini ileri sürerek Rejimimiz aleyhinde bulunan bir takım vesikalar, mektuplar ele geçmiştir.

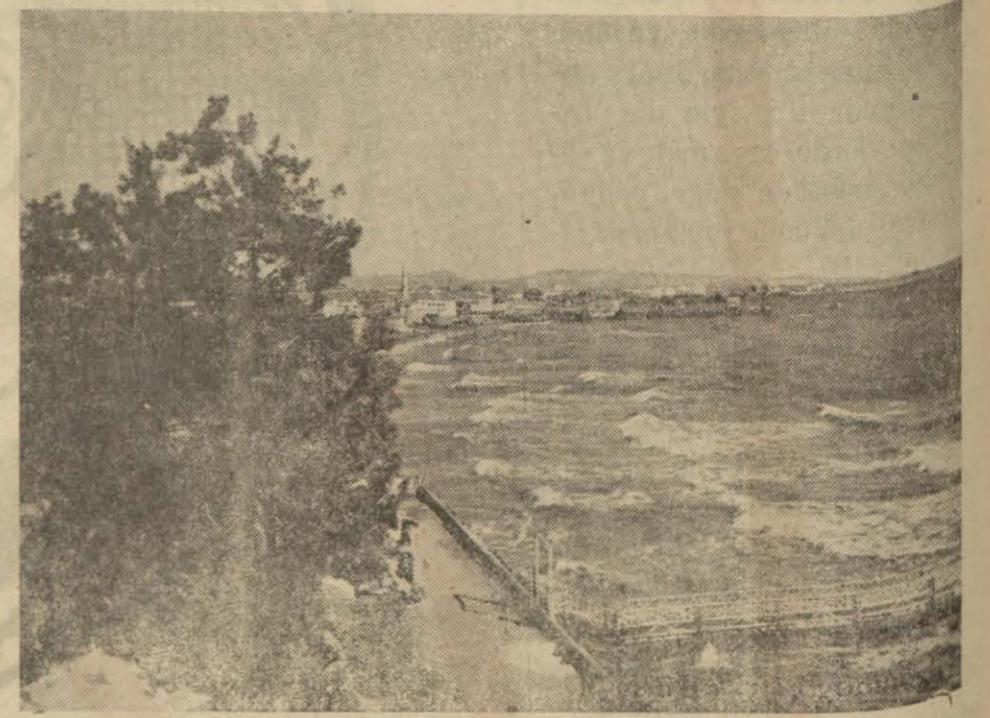
Hâdise etrafında İç İşler Bakanlığı Müsteşarı Vehbi gazetelere şunları söylemiştir :

« — Ortada İç İşler Bakanlığını alâkadar edecek bir vaziyet yoktur. Yakalanan adam, tarikat ve şeyhlik gibi bir suçtan dolayı tevkif edilmiş olabilir. Bu da İç Bakanlığımı değil Adliyeyi alâkadar eder . »

Mersin bugün bayram YAŞAYACAK

Her Taraf Renk ve ışıklarla Donatıldı

Halk Kürsüleri ve Tak Kuruldu. Gecede Fener Alayı Yapılacak .

Akdenizin İncisi Mersinden bir Görünüş

Cumhuriyet Halk Partisinin bu gün toplanacak olan dördüncü Kurultayından ötürü Mersinde geniş hazırlık görülmüştür. Daha önce yapılacak şenlikleri tesbit etmek üzere bir Yüksek komite iki de bu komiteye bağlı tâli komite seçilmiş ve devamlı çalışma ile bu mutlu gün için çok etraflı bir program tesbit edilmiştir.

Partiye bir kütle halinde bağlı bulunan Mersinliler günlerdenberi kurultayı karşılamak için hazırlanmıştır.

Ve dün gecedden itibaren de Renk ve ışık tertibatı almışlardır .

Bu gün bütün Parti merkezleri de süslenmiştir .

Yoğurt Pazarı meydanına büyük bir tak kurulmuştur. Ayrıca Gümrük meydanı ve Yoğurt pazarına da iki halk kürsüsü konmuştur. Parti şehirde geniş bir Radyo tertibatı almıştır. Şehrin muhtelif semtlerine kurulacak olan Radyolarla bu gün tam saat on beşte Ankarada kurultayın açılış söylevleri dinlenebilecektir. Bu zaman Parti ve Halkevi binalarında

toplantılar yapılacak aynı zamanda Kurultay konuşmaları dinlenebilecektir. Gece büyük bir fener alayı yapılacak Halk Evi bandosu muhtelif meydanlarda seçilmiş parçalar çalacaktır .

Bu gece saat 21 de de Halk Evi konferans salonunda Halk Evi Temsil komitesi tarafından «Çoban» temsil edilecek temsilden öncede bu günün anlamını canlandıran bir söylev verilecektir .

Parti heyeti tarafından hazırlanan geniş programı sekizinci sayfamızda aynen yazıyoruz .

Tarsusta Parti günü

Tarsus "Hususî", Partinin dördüncü büyük kurultayının açılış günü Tarsusta büyük şenlikler yapılacaktır. Parti ilçe kurumu bunun için etraflı hazırlıklar görmüşlerdir. Gündüz her taraf bayraklarla donatılacak gecede ışıklarla süslenecektir. Tarsusta mecut radyolar meydana konmuştur. Bu sayede Kurultay konuşmaları da takip edilecektir. Gece parti binasında bir toplantı olacak ve söylevler verilecektir.

Birimiz Hepimiz Hepimiz Birimiz içindir.

Her Zaman Yaşatalım

Tanıdığım kadınlardan biri hiç okumak bilmezdi. Bütün mektuplarını ben yazardım. Fakat her yazdığında dudaklarından ziyade gözleri benimle konuşurdu. Göz yaşları o kadar boldu ki. İçinin sözlerini söylemesine meydan kalmazdı. Niçin ağladığını sorduğum zaman kızım ne olurdu bende yazmak okumak bilseydim. Bütün içimin duyularını sen gibi kâğıtlara dökseydim, çalıştım fakat bu yazının okumanın zorluğu beni yıldırıldı. Bunun için vaz geçtim. Kadının hicrıkları na karışan bu sözler içime işledi. O anda küçüklük hatıraları gözlerimden birer, birer geçmiye başladı. İlk mektebe girdiğim zaman bir türlü o yazıları öğrenemeyecekmiş gibi ağlamıştım.

Cezadan acı sözden çok korktuğum için öğrenmek için gece gündüz çalışırdım. İlk defa mektebe gelen bir çocuğu buraya bağlamak için onun her şeyde sıcaklık bulması lâzımdır. Küçük bir kafa zorluğu karşısında hemen yorulur. Küçük iken kafasının kavrayamadığı bilgilerle dolduran bir çocuk büyüyünce karşısına çıkan hiç bir güçlüğü yenemez.

Ağlayan kadına bunları söylemedim. Fakat gözlerim anladı ki bende kendi kadar muztarımdım. Aradan zaman geçti bir gün gazeteler yazımızın değiştiğini müjdeledi. Sayfalarda gülen kelimeler bizi delicesine sevindirdi. Sanki bu haberi hiç kimse duymamış gibi önüme gelene müjde vermek istiyordum. Yani kendimden ziyade okuyamayan insanların en büyük bayramı olacaktı. Benim de mektubunu yazdığım kadın artık derdini düşüncelerini sahifelerde canlandıracaktı.

O kadının görünmemesinden şüphelendim. Muhakkak bu yeni yazıları öğrendi. Bana bir gün sürpriz yapacak dedim. Yine bir gündü. Daha kapıdan girmeden bende senin gibi yazıyorum dediğini duydum. Elindeki kitabı, gazeteyi bana uzatarak istersen imtihan et diyordu. Bu defa ağlayan gözler susmuş dudakla sevincini söyleyen kahkahalarla süslenmişti. Şimdi seni Rahatsız etmeyeceğim. Duygularımı kâğıtlara dökemedim parmaklarımı seve, seve istediklerimi yazacak Yaşasın Gazi Yaşasın Türklük diye haykırdı. Sesinde o kadar sıcaklık vardı ki o anda Atatürk'ün büyüklüğüne bir kat daha inandım. Hiç bir kuvvet yoktu ki işliye, işliye pas tutan bir kafada ışık yaratsın. Söylemiyen titrek parmakları söyletsin. O zaman bütün Türkiyeyi gözümün önüne getir-

Ne mutlu Ulusumuza kara Günlerde kendi bağrından bir Atatürk Çıkardı.

Cumhuriyet Halk Partisini kuran Ulu Önder Atatürk :
Anafartalarda dünya döğüşünün taliini değiştiren, Erzurum, Sivas, Ankara müsellesinde Türk milletinin kurtuluş prensiplerini koyan, Dumlupınarda Emperyalizmin bel kemiğini kıran Lozanda ezilen ve soyulan milletlerin kurtuluş beratını dikte eden İstanbulda sarayı sultanları deviren.

Türk Ulusuna ;

Yeni bir yaşayış, Yeni bir tarih, Yeni bir dil, Yeni bir varlık veren, halktan gelen ve halk için çalışan bir halk Çocuğudur.

ümmeT kültürü Ulus kültürü

Devrim Kültürümüz El Ve kafayı işleterek Yürüyor .

Kültür Kurumlarımız Yaşayışın Zaruretlerine Dik bakmayı Öğreten bilgi Atelyeleridir ...

Türk çocuğu bu duruma çalışıyor

Devrim Türkiyesinin sosyal durumundaki birlik ve uygunluk kültür siyasasında da

dim. Okumayan hiç kimse kalmıyacaktı. Cehlin karanlığı ortadan kalkacak, her kafada bilgi şimsek gibi çakacaktı. Maarif hareketlerinin en başında yazıdır.

Yazı... İnkilâpların en büyüğüdür. Bu inkilâbı yapan Halk Partisine ne kadar teşekkür etssek yerindedir. Bu işte inkilâptan sonra mektebe başhyan Yavrular kazandı. İlk mektebe giden çocuk bir Yıl içinde yanlışı yapmadan okuyup yazıyor. Evelden büyük mektepleri bitiren hayat adamı yanlışsız imlâ yazamazdı. Bunları düşünürsek Cumhuriyet Halk Partisinin yarattığı Eserleri seve, seve içimizde yaşatırız .

Nezihe Siren

hâkimdir .

Teokrat töreyi devlet dışına atan Cumhuriyet Rejimi kendine hâs kültür sisteminde yarattı.

Cumhuriyet Halk Partisi programında kültür işlerine ayrılan geniş kısım az Yıllar içinde eski mektebin verdiği ümmeT kültürünü yıkarak yerinde bu gün olduğu kadar geleceğe de inanla baktıracak ulus kültürü kazandı. İlk iş olarak okutma işlerinin birleşmesi prensibi kabul edilerek Türk soysallığının lâik esası kültürdede anımlandırıldı. Böylelikle Türk insanının ruhunu kurtarmak imkânı doğdu .

Devrim Türkiyesinin kültürü Yurdularını cinslerine göre kıymetlendirmek gibi patalajik bir illetle de malûl değil-

Ulusun kuvvet kaynağı köylü

15 Bin Köyün Sınırı Çizildi.

Köylülerimiz Köy Kanununun Gereğince Sağlık ve Soysal İşleri başarıyorlar.

Halka dayanan gücünü halktan alan sınıf kabul etmeyen Türk Cumhuriyeti ve onu kuran Cumhuriyet Halk Partisi geçmiş çağların en acıklı şekilde ihmal ettiği Köylere lâ-yik olduğu değeri vermekte gecikmemiş köylüyü refah içinde görüşlü ve Yurd işlerinde selâhiyetli duruma getirmek için hiç bir tedbiri almaktan geri kalmamış imkânlar ölçüsünde çalışması başlıca ödev bilmıştır.

Cumhuriyete kadar Türk köyleri yalnız devlete vergi veren bin bir zahmetle eken

Köylüler iş boşında

Büyük şeflerimiz sık sık memleketin dört bucağını dolaşarak halkın dileklerini dinlerler . Resim sayın Başbakanımız İsmet İnönü'nü Köylülerle Konuşurken Gösteriyor .

zümre idi. Köylü için hiç bir hak tanınmazdı. Köylünün derdine şikâyetine kulak asan yoktu. Bu yüzden devletle köylü arasında geçilmez bir uçurum doğmuştu.

Cumhuriyet hükümeti ilk olarak halkçılık prensibiyle bu ayrılığı kaldırdı ve gene ilk olarak Atatürk köylü Türkün en sayın parçasıdır dedi. Ve onu en büyük kudret olarak tanıdı.

biçtiği ürünüyle şehirliyi beslemeğe memur olan bir zavallı

Köylüyü ezen tefeciler köylüden haraç gibi alınan Aşar ortadan kaldırıldı. Köy idaresi için köy kanunu yapılarak köy-

dir .
Avrupanın daha bir çok yerlerinde tatbik edilmeyen «muhelit tedrisat» usulü Türk devriminin daha ilk anında gerçekleştirildiği en güçlü bir fütuhattır .

Devrim töresini yaşatacak unsunlar devrim kültürüyle yetişiyor.

Cumhuriyet Türkiyesinin bütün kültür kurumları Yurd çocuklarına devrimin emrine kafasını ve canını vermesini ve Yaşayışın zaruretlerine dik bakmasını öğreten fikir ve bilgi atelyeleridir .

cülük işleri sistemli bir duruma sokularak köylere hükmü şahsiyeti hâiz mahallî bir varlık olarak tanıdı.

Nüfusu 150 den yukarı olan köylerde tatbik edilen bu kanunun bu gün çok büyük verimleri alınmış köy kültürü, köy sağlığı, köy bayındırlığı yüz güldürücü bir duruma gelmiştir .

Gene bu kanunla bazan kanla biten köy sınır döğüşleri de önlenmiş 15 bin köyün sınırı kestirme çizilmiştir.

Köy kanununun çıkmasından önce köy yollarının uzunluğu 11 bin kilometre iken şimdi 40 bini bulmuş ve sekiz bine yakın köprü ve geçitler kurulmuştur.

ışıklı Kafa

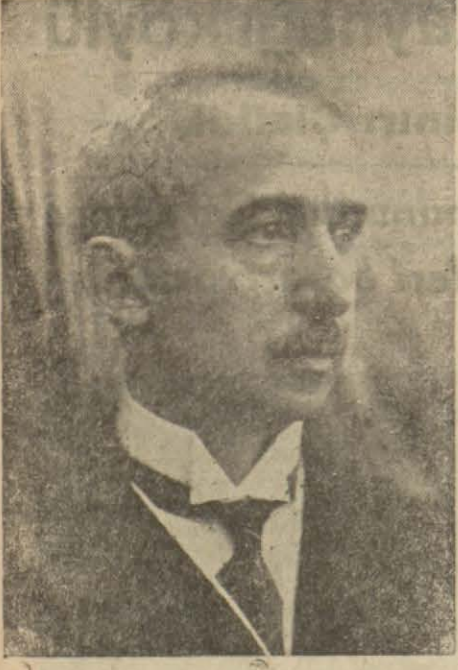
Devrim Türkiyesinin insanı ışıklı bir kafa taşır. Bu kafada hiç bir Yabancı hayatı telâkki tarzına imkân Yoktur.

Bu kafayı işleten motor devrimin Yüksek menfaatidir.

Bu kafa, müstakil bir kafadır. Her hâdiseyi devrimin zaruretlerine göre tahlil ve terkip eder. Ve her kararı devrimin prensiplerine göre verir.

C. H. Partisi Programının Şekillenmiş Verimleri

Ulusal Gelişmemize Toplu bir bakış

C. H. Partisi Genel Başkan Vekili ve Başbakan General İsmet İnönü

Cumhuriyet Halk partisinin üçüncü Kurultayında kabul edilen ve Cumhuriyet hükümeti tarafından derhal tatbik alanına çıkarılan programın geniş verimile ulusun ve yurdun profili bugün erdemli bir durum almıştır. her biri başlı başına cildler tutacak olan işlerin hepsini bu dar sütunlara sığdırmak imkânsızdır. Bunlardan pek azını çok kısa olarak işaretleyeceğiz. zaten iş ortada dururken işaretle-meye ne hacet.. Bugün nekerte bir güte olduğumuzu anlamak için düne bakmak yeter.

Ekonomi Bakanı Celâl Bayar

Ulusal Ekonomi

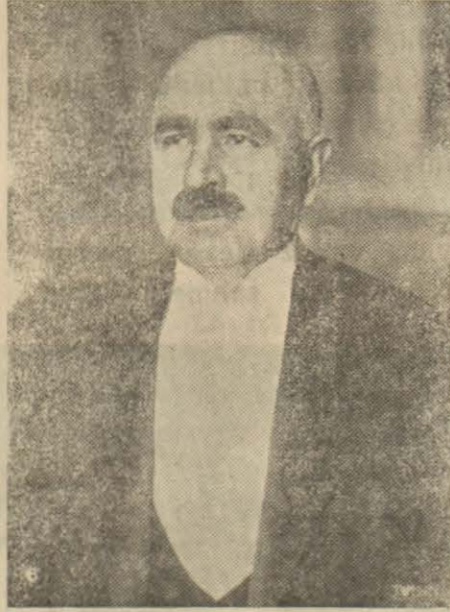
Ökonomide ana yol olarak hareketli sermaye ulusal çalışma tutumlu yürüyüş güdülmüştür. Arzulusal ticaret durumunda Türkiye'nin en parlak bir yeri vardır. Hükümetin güttüğü prensip çıkardığımız kadar mal sokmak malımızı alanın malını almaktır. Bu da kleringler ve takas sistemiyle temin edilmiş dış ticaretimiz her ulusa nasip olmanın müvazenesini bulmuştur. Son yıllar içinde kurulan Türkofisler le de dış pazarlara malımızı tanıtmak müşteri bulmak gibi çok lüzumlu bir kurumla dış ticaretimiz hemen hemen teşkilâtlandırılmıştır.

İş Kanunu

Partinin üçüncü kurultayında Türk Amelesi ve işçilerinin yaşayış ve haklarını, kazançlarını göz önünde tutacağız. Emekle sermaye arasında bir uygunluk temin edecek olan İş Kanununu ilk fırsatta çıkaracağız denilmiştir. Uzun araştırmalardan sonra Yurdun ekonomik bünyesine uygun olan iş kanunu lâyihası hazırlanmış on gün önce Kamutaya verilmiştir. Bu da bu devrede çıkacaktır.

Bayındırlık siyasamız

Ulusal olan herşey bizimidir. Ulus sermayesi ulus gücü Yurdu en kestirme yollar güderek Bayındırlık alanında erdemli duruma çıkardı. Bir zaman Yabancı sermayelerin alabildiğine yürüttüğü Yurt içinde şimdi Türk varlığının şartları işleri ilerliyor. Yollar

Bayındırlık Bakanı Ali Çetin Kaya

her gün biraz daha ilerlemektedir. Ecnebi Şirketlerin soygunculuğu da tamamen önlenmiştir.

İçeri İşler

Vilayetlerin idaresine büyük değer verilerek vilayetler Bayındırlığının genişlenmesi Hususî idarelerin verimlerinin artırılması Köy kanununun tatbiki toprak ve yerleştirme siyasası, asayiş işlerinin yoluna girmesi, teşkilât kanunu gibi her biri başlı başına

İçişler Bakanı Şükrü Kaya

bir deviri m işi olan büyük adımlarla ekonomik ve soysal bir varlık ortaya getirilmiştir.

Madenlerimiz

Yurdun her bölümü ayrı ayrı madenler saklayan bir hazinedir. Erganinin bakırı yakında altın olacak Mardinde petrol araştırılıyor. Kromlar vapurlarla dışarı gönderiliyor ve demir sanayiinin de temeli atılmak üzeredir.

Sanayi Programı

Bir tarım diyarı olduğu kadar sanayileşmeye elverişli olan Yurdumuzda 5 Yıllık sanayileşme programıyla minareler yerine fabrika bacaları yükselmeğe başladı. Büyük sanayi tekniği bütün medeniyet unsurlarıyla Yurda girdi. Burada Cumhuriyet Halk Partisinin devletçilik prensibindeki isabeti saygı ile anmak bir borçtur.

Ferdî sermayenin kâfi gelmediği bu büyük sanayi işine devlet el koydu ve 5 Yıllık program üç Yıl içinde bitirildi.

İş Bankası, Sümerbank gibi iki ulusal banka heray bir fabrikanın temelini atıyor. Kayseride yapılan bez fabrikası bir ay sonra işliyecek Nazillinin yapısı ilerliyor. İki Şeker fabrikamız her gün biraz daha tekemmül ediyor. Kağıt, Cam Şişe, Sömikok. İşte hep bunlar ulusal sermaye ile başarıyor. Dış pazarların iltifatsızlığı yüzünden elimizde kalan ham maddelerimiz bu fabrikalarda işlenecek ve her Yıl etek etek paralarımız Yabancı illere akıyacak. Şimdide tekniği ilerlemiş ülkelerde bile eşine az rastlanır bir teşebbüs vardır.

Büyük bir Elektrik santrali kormak.

Nüfus Siyasası

Nüfus siyasasına lâyık olduğu değer verilmiştir. Bir Türk vatandaşının kıymetini ölçülmez bir değer olarak tanıyan hükümet ve parti nüfusu artırmak ve sayısını tesbit etmek için büyük emekler sarfetmektedir.

Yangın ve istilâ görmüş, mübadil ve göçmen vaziyetine düşmüş şark vilayetlerine sığınmış olanlara yardım edilmektedir.

Bugün nüfusumuz 18 milyona yaklaşmış bulunuyor. Önümüzdeki ilk teşrinde genel nüfus sayımı yapılacak ve belki de daha fazla bulunacaktır.

Belediyeler

Belediyelerin verimli bir çalışma yoluna girmesi ve şehir ihtiyaçlarını temine elverişli birer teşekkül olmasını üçüncü kurultayda kararlaştırıldı. Derhal bunu tatbik eden hükümet ileri bir halkçı zihniyetiyle Belediyeler kanununu yapmıştır İki seçim devresinden beri tatbik edilen kanunun ana yolu Belediyeyi şehirde oturanların sağlık soysal ve şehir bayındırlığı bakımından her türlü ihtiyaçlarını önleyecek hükmi bir şahsiye olarak tanıtmaktır.

Para İşleri

Maliyemiz denk bütçe üzerinde her gün biraz daha inkişaf eden yüz güldürücü durumdadır. Türk parası dünyanın en sağlam parasıdır. Vergiler halkın verim kabiliyetine göre ayar edilmekte ve getirilmiş olan mutahassıslarla

Maliye Bakanı Fuat Ağralı

matrahlarnın daha ameli ve safi irade ircaı başlıca amaç olarak güdülmektedir, Nitekim kamutayda bulunan yeni kazanç vergisi lâyihası da bu esasa dayanmaktadır.

Kültür İşleri

Kültür siyasetinde temel taşın izalesidir., Parti programının geniş anlamla ifade ettiği Kültür siyasetinin tatbikine tedrisatın birleştirilmesi başlanmış az yıllar içinde ümmet Kültürü devrilerek batıya açılan Lâik ulus

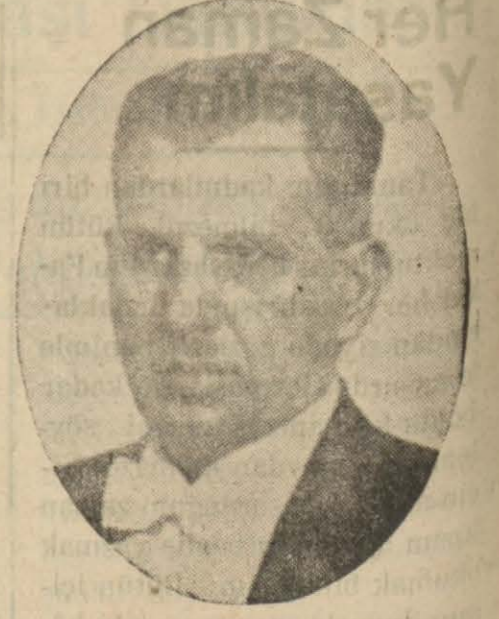

Kültür Bakanı Abidin Özmen

Kültürü yükselemiştir. 924 Yılında Orta Mekteplerde ancak 5 bin Erkek 5 yüz Kız talebe varken bu gün 930 erkek ve 10 binde Kız talebe okuyor. Liselerde ilk mekteplerde nisbette bu kerededir. Yüksek Mektepler de de bugün 6 Bine yakın Türk genci okuyor.

Güzel Sanatlar

Saltanatın koyu taassubun çenberi içinde erimekte olan Güzel sanatlar Cumhuriyetde devri

Sübakanı general Kâzım Özalp min diğer kollarile ahenki olarak inkişaf etmiştir.

Parti programında; Güzel sanatlara bilhassa Musiki inkılabımızın yüksek tecellisi ile mütenasip bir surette ehemmiyet verilecek denilmektedir. Şimdi Türkün ince duygusunu tatminden aciz olan doğu Musikiside can çekişmekte batı tekniğiyle işlenen ulusal musiki doğmaktadır. Halkevlerinin Güzel Sanatlar kolu bu önemli iş üzerinde yürüttüğü gibi hükümetde bu yükde vermektir.

Tarım İşleri

Çiçiyi korumak iyi ve çok ürün elde etmek hayvan cinlerini ıslâh etmek tarım si-

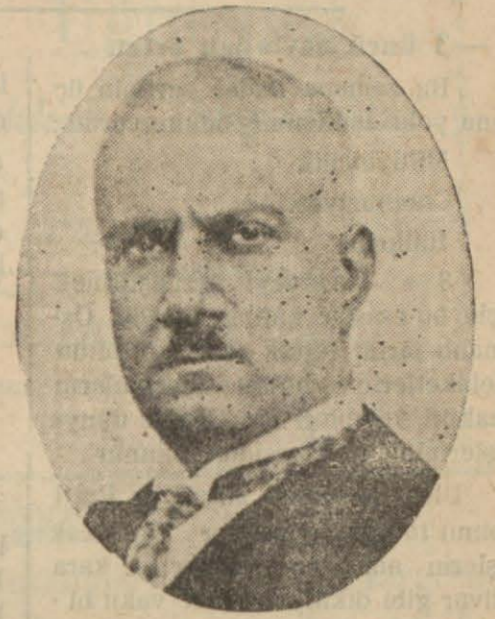
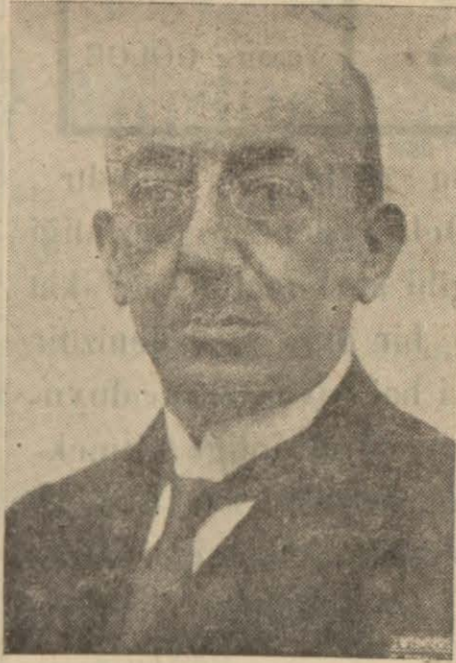

Tarım Bakanı Muhsin Erkmen yasaının amacı budur. Yurdun her bölümünde bir çok ziraî kredi kooperatifleri çalışıyor. Bizde bir toprak reformu sayılabilecek olan köylüyü topraklandırma kanunu lâyihası hazırlandı. Bu lâyihamın şimdiye kadar belli olan ana yolları gerek yerleştirme gerekse topraksız köylüyü toprak sahibi yapmak bakımından en ileri bir durumu göstermektedir.

Ziraî kredinin ana müessesesi olan ziraat bankamızı sahiplendirmek ve çiçiyeye daha faydalı bir banka haline getirmek partinin yapacağı büyük işler arasındadır. Öyle sanıyoruz ki bugün toplanacak olan kurultayda bu işte konuşulacak ve bir karara bağlanacaktır.

Türk Tayyare Cemiyeti.

Devletle yurdu korumak işinde resmi vergiler dışında temasa gelen Türk ulusu özenliğinden doğan Tayyare Cemiyeti on yıllık devamlı bir çalışma bitimi ordumuza sayısız Tayyareler armağan etmiştir.

Tüze Bakan Şükaî Saraç oğlu | Sağlık Bakanı Dr. Refik Saydam | Dışişler Bakanı Tefvik Rüşti Aras | Gümrük ve inhisarlar bakanı A. Rânâ | C. H. P. Genel Kâtibi Recep Peker

Yurdu Korumak

Yurdu korumak Türk için ulusal ödevin en kutlusudur. Tarih her devrinde bir çok zafer destanları yazan Türk ordusu her türlü siyasal düşüncelerin üstünde yurdu yan bakanları ezecek ulusal bir güçtür. Asrın son teknik cihaziyle tekemmül eden ordu muz devletin yüksek bünyesinin sarsılmaz temeli olan ulusal ülkü ve devrimi kollayan ve koruyan julusal iradenin tam timsalidir.

Spor Kurumları

Düşüncede olduğu kadar beden gücünde büyük değer veren hükümet Türk gencini sağlam beden üstünde sağlam fikirli yetiştirmeyi amaç bilmiş Sporun her kolu üzerinde özenle durmuştur.

Parti Spor kurumlarını kanadı altında barındırmakda olduğu gibi şimdiye bir gençlik teşkilatı işi üzerinde yürümektedir. Bugün toplanan Kurultayın konuşmakta başlı işlerden biriside Türk gençliğini teşkilatlandırmak ve Spor kurumlarını bir elden idare etmek sorusudur.

Demir Yollarımız

En önemli işlerimizden biriside münakalat siyasamızdır. Bu siyasa ulusal kazancı gerekse gerekse ekonomik bakım dan koruyan tam bir inkişaf çağına girmiştir. Her yıl muhtelif istikametlerde uzanan Demir yollarımız yurdun her yönünü birbirine bağlamak suretile ulusal birliğede çelik bir bağ olmuştur. Yurd içinde işleyen ecnebi şirketlere aid olan Demiryolları tamamen satın alınmış en sona kalan İzmir Aydın yoluda Haziran başında tamamen bize geçmiş olacaktır.

Tren yollarının ulusallık yönünün en radikal verimi geçen yıldan itibaren tatbik edilmekte etmiştir. Devlet elile çevrilen demir yollarımızın halk için olan çalışmasının müsbet verimi alındıktan sonra Limanların da devletleştirilmesi bir gün meselesi haline gelmiştir. Gene münakalat siyasasının durumile trenlerde olduğu gibi Vapurlardada bu ay başından itibaren halk biletleri verilmeye başlanmıştır.

Matbuat genel Müdürlüğü

Gazetelerin gelişmesi için Yurduların fikrini sordu

Gazete okuyucularından isteyenler ayın yirmisine kadar cevap verecekler

Ankara, 7 "A. A." — Mayısın 25 inde Ankarada toplanacak olan matbuat kongresinin Türk okuyucularının da düşüncelerinden istifade etmek istenildiğinden memleketin muhtelif yerlerindeki gazete okuyucularına Matbuat umum müdürlüğünce şu sualler sorulmaktadır.

1 — Okuduğunuz gazetenin şeklinden ve içindeki yazılardan memnun musunuz? Haber, hikâye, makale, roman, mizah vesaire :

2 — Okuduğunuz gazetede ne gibi şeyler bulmak istersiniz ve ne gibi şeylerin bulunmamasını istersiniz?

3 — Bulduğunuz yerde istediğiniz gazeteyi kolaylıkla bulabiliyor musunuz?

4 — Gazete okumayanların ne için okumadıkları hakkında düşünceniz nedir?

Matbuat umum müdürlüğü bu suallerin cevaplarını 20 mayısa kadar Ankarada umum matbuat müdürlüğüne bildirmelerini sayın Türk okuyuculardan diler ve böylece kendilerinin Türk gazeteciliğine yapacakları yardımlardan dolayı şimdiden teşekkürlerini sunar.

Elektrik ve Kömür fiyatları

Şimdiye Kadar Yazılanlar Tahminden İbaret.

Yapılan Araştırmalardan sonra bazı sanatlar kurulabilecek.

Ankara (A. A.) — Elektrikasyon işleri ve Kömür fiyatları hakkında bazı gazetelerde çıkan haberler üzerine yaptığımız tahkikatın sonucu şu dur :

Ökonomi Bakanlığı yeni teşkilâtından olan elektrikasyon şubesi yurdumuzun muhtelif saba-larında mevcut kömür su, linyit gibi maddelerle buldukları veya yakınlardaki sahalar elektrikle mutabarrık kuvvet ihtiyacını bu maddelerden istifade suretile en ekonomik şekilde teminini imkânlarını tetkik etmektedir.

Bu tetkikat neticesinde

bazı büyük santraller mevzu bahis olabilecektir. Fakat bu tesisat henüz bitmemiş olduğundan maliyet fiyatları ve hatta bu sanatların nelerde kurulacağı hakkında henüz bir karar verilmiş değildir.

Kömür fiyatları hakkındaki neşriyatta bakanlığın kömür sanayiinin bugünkü vaziyeti ve bu istikamette ilerleyişi noktasından yaptırılmakta olan tetkiklerden doğduğu görülür. Bu tetkikler henüz bitmemiştir. neticede diğer bir kısım için olduğu gibi umumî prensip esasları dahilinde

Karstan gelen duyular

Yer Deprentisi Karsta Büyük Felâket Açtı.

Bir çak ölü ve yaralılar var köylerden bir çoğu da harap oldu .

Kars 7 (A. A.) — Digor nahiyesinde ve çevresinde devam etmekte olan deprem dün gece sabaha karşı yavaşlamış ve dün 5 30 dan saat 22 ye kadar yeni bir deprem olmamıştır.

Bu duyuk, Kârda kıvançla karşılanmıştır. Kars halkı bu geceyi rahatca evlerinde geçirebileceklerdir. Öğle üzeri yağan yağmur sıkıntılı havayı değiştirmiştir. Felâket yerindeki sağlık kolları geceli gündüzlü çalışmaktadır. Yurddaşlarımıza gereken yardımlar dakikası dakikasına yapılmaktadır.

İlbayın başkanlığındaki yardım

kolu bugün Burluga gitmiştir. 3-4 gecesi depreminden büsbütün yıkıldığı bildirilen beş köyden üçünün çokça, ikisinin biraz zarara uğradığı alaşılmıştır.

İç işler Bakanlığına gelen son haberlere göre 1 Mayıs da Karsda olan yer depremi 3-4 Mayıs günlerinde devam etmiş ve ilk depremden dışarıları çatlamış olan evlerde bu son depremler yüzünden yıkılmıştır. Böylece yıkılan evlerin sayısı 838 e varmıştır. Yıkılmış olan köylere gelince, bunların sayısı da 25 dir. Bundan başka 83 yaralı ve 81 ölü ve sekiz insan kayıp vardır.

C. H. P.

Program Taslağı Orandı .

Ankara, [Hususi] — Cumhuriyet Halk Partisi Genel idare kurulunca hazırlanan program ve nizamname tas-lakları genel başkanlık divanınca onanarak büyük kurultaya sunulması kararlaştırılmıştır.

Yurdumuzun özel duygu ve dileklerini karşılayan bu programın eski programa göre bir çok yenilikleri ihtiva etmektedir.

Yunan asileri hapis cezası geydiler .

Selânik, 7 «A.A» — Divanharp son ayaklanmaya karışmış olan parlamento mensuplarıyla gazetecilere altı ay ile on sene arasında değişen hapis eezası verilmiştir. Üç kişi beraet etmiştir.

hareket ve hem alâkalı sanayicilerin normal kârı hem de müstehliklerin menfaati nazara alınarak icabı yapılacaktır.

Dost Elçiler

Kars Deprentisinden ötürü acılarını bildirdiler

Ankara, 8 «A.A» — Sovyet Büyük elçisi Karahan ve Afganistan büyük elçisi Ahmed Han, Fransa büyük elçisi Kammerer, İtalya büyük elçisi Carlo Galli ile İsveç orta elçisi Winther, Dışarı işler bakanı Tefvik Rüşti Aras'ı görerek hükümetlerinin Kars yer depreminden duydukları içten acıyı bildirmişlerdir.

Diğer taraftan merkez Genevrede bulunan arsi-ulusal yardım birliği iera komitesi başkanı Dışişler bakanı Tefvik Rüşti Arasa gönderdiği bir telgrafta Karstaki yer yer depreminin sebep olduğu acıyı bildirmiştir.

C. Halk Partisi Prensipleri

—3 üncü sayfada artan—

Bu zamana kadar partinin üç ana yolu açıklanmış bulunuyordu :
Milliyetçilik
Cumhuriyetçilik
Halkçılık

3 — Türkiyeyi asrileştirmek için bu esaslar kâfi gelmezdi. Osmanlı tarihi tetkik edilirse bütün felâketlerin, bütün uçurumların hakiki sebepleri din işleriyle dünya işlerinin birleşmesinde bulunur.

Ulus devirime susamış, Parti bunu tatmin edemiyor. Yapılacak işlerin annacına dinciler bir kara divar gibi dikiliyor vakit vakit hilâfet nufuzu, bidatlardan ahkâmı şeriyeden bahis fetvalar bile çıkarılıyordu. Artık sultanlar saltanatı gibi dinciler saltanatının da yıkılması din duygularının kanunlara değil yurddaşın vicdanına bırakılması lâzım geliyordu.

2 Mart 1924 de toplanan parti grubu hilâfetin ilgası şeriyeye ve evkaf vekâletinin kabineden çıkarılması tedrisatın tevhidî kanununu onayladı ve partinin üç ana vasıfları arasına bir dördüncü olarak Lâyıklık eklendi ve parti

Cumhuriyetçi
Milliyetçi
Halkçı
Lâyık
Olarak inkişaf ve tekemmül etti.

15 İlk Teşrin 1927 de toplanan Partinin ikinci kurultayında bu esaslar daha iyi menâlendirildi.

Bu Kurultay Sivas Kurultayından sonra partinin ikinci büyük kurultayıdır. Önder kongreyi açma söylevlerinde bu noktayı tamamen aydınlatmaktadır :

Bütün Anadolu ve Rumeliye şamil olmak üzere ilk umumî kongremiz Sivasda akdedilmişti. Sivas umumî kongresinde müzakere mevzuu aynı esaslar olmuştur. Bu esaslar tavzihan ve bütün memleketi şamilen kabul olunmuştur. Gerçi o zaman kullandığımız unvan ile bugünkü unvan arasında fark vardır. Fakat teşkilât esas itibarile mahfuz kalmıştır. Bilhassa memleket ve millette umumî gaye asıl mahiyeti değişmeksizin takip olunmuştur. Binaenaleyh diyebiliriz ki bu günkü küşadile müftechir olduğum büyük kongremiz Sivas kongresinden sonra teşkilâtımızın ikinci büyük kongresi oluyor.

İkinci parti kurultayının en esaslı noktasını Atatürk'ün ulusal devrimin ve kurtuluş savaşımızın tarihçesini yapan büyük söylevleri teşkil etmektedir. Bu söylev bu gün olduğu kadar yüz yıllar sonra da Türk'ün en kutlu birliği olarak amlacaktır.

4 — 10 Mayıs 1931 de açılan partinin üçüncü Kurultayında partinin eksik kalan iki vasfıda tamamlandı. Halk partisi daha kurulduğu anda devirime en kuvvetli destek olmuş ve devrim yürüyüşünü yapmakta devam etmiştir. Binaenaleyh partinin inkilâpçılık vasfı esas bünyesinde mevcuttu. Bu kurultayda ancak adlandırılmıştır. Diğer taraftan dünya ekonomî durumu karşısında Türk sermayesinin Türk sanayi ve ticaretinde korunması gerekliliği ancak devletin müdahalesiyle kabil olabilirdi. Esasen devletin tam tarifine uymak lâzım gelirse muasır devlet ferdi sermaye ve kudretle başarılacak büyük işlerde mutlak millete müzahir olur.

Bu itibarla Fırkanın ana vasıfları arasında hakikatte mevcut olan devleteçilliği ekliyerek büyük Türk devrimini en ileri görüşle başaran Cumhuriyet Halk partisinin değişmez ve şaşmaz şu ana vasıflar bir araya toplanmıştır:

Milliyetçilik
Cumhuriyetçilik
Halkçılık
Lâyıklık
İnkilâpçılık
Devleteçilik
Altı okun en anlamlı bir rumuzla ifade ettiği bu prensipler büyük Türk devriminin en parlak aynasıdır.

Rıza Atılâ

C. H. partisi şenlik programı

1 — Cumhuriyet Halk partisinin (4) üncü büyük kurultayı, açılış günü olan 9 mayıs 1935 perşembe günü ve gecesi yapılacak büyük toplantı ve gösteriş için nahiye ve ocaklara verilen yüküm aşağıda yazılmıştır.

2 — Ocakların ilk toplantı yeri :

A — Camiîşerif, Nusretiye, Mesudiye, Mahmudiye, ihsaniye, ve Osmaniye ocakları saat 13 te tarlada.

B — Nusretiye, Hamidiye, Kiremithane ve bahçe ocakları "Cumhuriyet alanında," tek mil üyeleriyle Türk ve Fırka bayraklarıyla toplanmış bulunacaklardır.

3 — Tarladaki toplantıyı Fevzi Serdengeçti, Cumhuriyet alanındaki toplantıyı Nuri idare edecek ve kendine Rüştü ve Cemil yardım edeceklerdir.

4 — Tekmil bayraklar en önde ve hep bir arada olmak üzere 14,45 te ikinci toplantı yerinde bulunabilecek surette ilk toplantı yerinden hareket edilecek ve tarlada toplanmış olanlar da gümrük alanına gideceklerdir.

5 — Saat 15 te merasim başlayacak ve büyük kurultayın açılış söylevi Ankara radyosundan dinlenecektir. Bu maksatla ikinci toplantı yerlerine radyolar konulmuştur.

6 — Radyodan sonra yine aynı yerlerde söylenecek söylevler dinlenecek ve bunlar da bittikten sonra gümrük alanında hazır bulunacak olan Bando Cumhuriyet marşını çalarak ve tek mil partiler marşı söyliyerek hareket edilecek ve yogurt pazarına gelinerek buradaki toplantı ile birleşilecek ve oradan aynı surette parti merkezine ginecektir.

7 — Parti merkezinden tek mil partiler alay halinde harekete geçerek jandarma dairesini geçtikten sonra hükümet caddesine dönecek ve hü-

Bir Gece

Yazan : GÖLGE

Solgun bir akşamda size ilk defa gecenin gelişini müjdeleyen yıldızlar vardır...

Onlar; içe ne kadar yakındır. Tıpkı sevgiye susayan gönüllere sokulan gözler gibi.

Akşamın bu esmerliği içinde gülümseyen yıldızları çok severim.

Bir sonbahar sabahı dallarda göz yaşlı sararmaktan korkup birbirine sokulan mineler görürsünüz.. Onların içe acı bir dudakta eriyen tebessümü benzeyen gülüşleri vardır..

Onlar da daima tazeliği muhafaza etmek için dua eden gözlerle benzemez mi ?

Solgun yüze gömülen bu gözler gençliğin daima taze kalacağını ifade etmez mi ? Bu tip güzelilerin öleceğine inanmak istemem. Zannederim ki onlar mezara girseler de bu sovuçluk içinde gene canlıdırlar.

Yasemin renkli yüzlere tatlı bir mavilik veren

kümet caddesi, kışla caddesini takiben Cumhuriyet alanına çıkılacak ve Silifke caddesile parti merkezine dönülerek toplantı dağılacaktır.

Fener Alayı

8 — Parti arkadaşlar fener alayı için saat 20 de parti merkezinde toplanmış bulunacaktır.

9 — Feyyazın idaresinde Muharrem Yeğin, Asım Güler Nuri, Cemil ve Yusuf Kılıcın da yardımlarıyla fener alayı yine bando ile beraber merkezden itibaren gündüz takip edilen yollardan geçilerek tekrar parti merkezine dönülecek ve burada dağıldıktan sonra bando müsamere salonundaki yükümüne gidecektir.

10 — Yürüyüşün manga kolu halinde ve pek muntazam olması için daha ilk toplantı yerinde tertibat alınacak ve gece dahi buna itina edilecektir.

11 — Bu programın çok iyi bir şekilde tatbiki partici her arkadaş için bir yükümdür.

bu gözler ne canlıdır. Onlar denizin derinliği gibi korkunçtur. Fakat o bir öyle tatlı denizdir ki boğdukça zevk duyulur. O derinliğe gitmekten duyulan korku sadece ölmeden çıkamıyacaktır. O ise ölümden daha acıdır.

Denizin lacivert dalgalarında çarpınan bir insan belki bir an heyecan duyar. Ve nihayet kucağına kendini istemiyerek bırakır mezarı orası olur.

Fakat o hain dalgalara isteyerek bırakılan hisler günlerce heyecan çeker.. Ve nihayet o günlerin sonu ya ışık yahut karanlıktır. O karanlıkta bunu göremezsin. Fakat hatıraların ışığı sana rehberlik eder. Keşke o gözler de gömülüp kalınsa.. için istediği de odur..

Fakat o renk gözler denizin rengini içtiği için menbaı gibi vefasızdır. Akşam kararı. Saatler uçup gidiyor. Sanki rüzgârın ellerinde oynacak olan yapraklar gibi.

Yaprak yığınları fazlalaştıkça içim eriyor. Bu ışık yağmuru altında gece birbirini göremiyecek kadar mes'uttur.

Fakat lacivert gözler ışıklarda ne kadar canlı oluyor. Ben sadece mehtabın denize girdiği günleri bu gece görüyorum. Çünkü etrafımda yalnız o denizi görüyorum. Ben dalgalarında bir oyuncak gibiyim. Hatta kumlardan da mutim. Yaprak yığınları fazlalaştı.

Sabahın ilk ışıkları gecenin son'u ışıklarını küstürdü. Altın yaprak geceyi öldürdü. Bu rüya gözlerimin ışıkları arasında ışıldayan gece serilerimin en güzelidir. Bitti. Fakat ben halâ o denizinizin dalgalarındayim.

Parti Bayramı.

Dördüncü sayfadan artan zafer yaratır. Eskiden garp milletlerinin ilerlemesi bizi uyandırmaya çalışmıştı fakat şimdi bizi diğer milletlerin ilerlemesi değil bilgiye inancımızın tesiri bu sadece haber almamızı söylüyor..

Parti bize geçen yılların acılarını unutturacak kuvvetli işler yaptı. Onun her şekilde yaptığı işleri; Mektebe gelüp bilgi tohumu kafasında filizlenmeğe başlıyan çocuktan ömrünün son günlerini yaşayan ihtiyarda biliyor. Parti Maarif yönünden halkın derdini anlamış içini okumuş Mekteplerine okutanlarına lâyık oldukları yerleri vermiştir. Okutanların bu Kültür hareketlerinde ilk haber oluklarını bütün halka duyurmuştur. Halk okutmanın okurun ne demek olduğunu bu partinin canlı sözlerinden öğrenmiştir.

Parti eski yaraları kapatmış yerini çiçeklemiştir. Türk yavrusuna milli Terbiye aşılardan bilgi öğretilmesini temin etmiştir.

Çünkü Milli duyguyla yetişen insanlar ileride karşılayacakları hür müsavatı kolaylıkla başarırlar. Her Türk yavrusunun içinde bir ateş yandıkça yurdunu ıssız yurduna hain bakan gözleri yakar.

Yurdunun temiz havasına yabancı nefes karıştırmaz. Yalnız orada Türk yaşar Türk bayrağı o havanın saflığından dalgaların sestendirir der.. Ve benden bilgisini alan çocuk korkaktır cılızdır. Öyle marizlerin ellerinde defter kalem bile harekete gelemmez.

Onun için çok yaşasın bu duyguyla bizleri yetiştiren parti ve o partiyi güçlendirmek için bünyemize çalışan yavrularımız..

Nezihe Siren

SELÂNİK BANKASI

Ticari muameleler, iskonto muamelâtı, poliçe, Çek havaleleri, itibar mektupları, telgraf havaleleri keşide eyler.

Bankacılığın bütün hususatına uygun olarak müşterilerine azami teshilat gösterir.

Şubeleri : İstanbul, İzmir, Samsun, Adana, Mersin, Atina, Pire, Selânik,
Mersin şubesi Hükümet caddesindedir

KARAMANCI ZADE VE ŞÜREÂSİ

Bilümmü Demirler, Galvaniz, Siyah sac, Ekmek sacı, Çinko, Mıh, Cam, Çimento, Su Boruları, Araba Dingileri ve Yaylar, Kürek, Kazma, Çekiç, ve sair malzemelei İnşaiye ve Mevaddı İnşaiye ve İptidaiye üzerine muamele yapar.

Yukarıda yazılı maddeler üzerine ithalat ve ihracat işleri yapılır.

Telegraf Adresi: Karamancı Mersin

Telefon No. : 4

Posta Kutusu : 68

M.B.B.

Belediye
Bahçesi

9 Mayıs sevinç gününü **M. B. B.** nin Güzel çiçekleri arasında yaşatınız.

Anadolu İnkışaf Şirketi Limited

Merkezi : izmir

Şubeleri : Adana — Mersin

Mersin Şubeleri : Yazıhanesini Azak Zade Hannda, ikinci kata nakletmiştir.

Her türlü ithalat-ihracat, Banka muamelâtı yapar.

DOKTOR

Abdullah Ersoy

1ci Sınıf Dahili Hastalıklar Mütchassısı

Uzun zaman şehrimiz Memleket hastanesi Baş Doktorluğunu ve Operatörlüğünü hüsnü suretle ifa eden bu iki mütehasıs Doktor hususi muayenehanelerinde her gün hastalarını kabul ve tedavi etmektedirler. Şehrimizin hususi bir hastahaneye olan ihtiyacında bu iki kıymetli arkadaş tarafından düşünülmüş, lazım gelen tesisat yapılmıştır.

Hastaneye Avrupaya tetkik için giden Operatör Mahmut Develi tarafından en son sistem alât ve edevat getirilmiştir. Hususi hastahane pek yakında açılacak ve Mersinin en mühim bir ihtiyacı bu suretle temin edilmiş olacaktır.

Adres : Mersin Yoğurt pazarı civarı hastahane caddesi hususi muayene evi

DOKTOR OPERATÖR

Mahmut Develi

1ci Sınıf Harici Hastalıklar Mütchassısı

Mersinin

En mühim bir ihtiyacı temin edildi

Türkiye Cumhuriyeti dahilinde ilk defa olarak şahsi teşebbüsile İzmirde hususi bir terzi mektebi açarak memleketimize yüzlerce genç terzi yetiştiren Şükrü Baysal Mersinimize gelmiş ve Tayyare Cemiyeti bitişigindeki binada atelyesini kurmuştur.

ŞÜKRÜ BAYSAL, Parisde 921 senesinde açılan Beynelmül Terziler Akademisi sergisine iştirak etmiş, gösterdiği eserler takdir edilerek Paris Akademisi azalığına seçilmiş ve Akademinin azalık diplomasile Altun madalyasını kazanmış ve 924 de tekrar Parise gitmiş Napolitano mektebinin Erkek ve Kadın kurslarına devam ederek mezkûr mektebin büyük makasdar diplomasile Altun madalyası ve diplom denörünü ihraz etmiştir.

İzmir birinci 9 Eylül sergisine iştirak ederek makinesiz elle dikilmiş bir Frak takımile yan ve bacak araları dikişsiz yekpare bir Pantolon vesair Kadın ve Erkek kostümleri teşhir ederek bir mükâfat diplomile Altun madalyasını kazanmıştır.

Sanatında gösterdiği fevkalâde itinasile her müşterisini memnun etmek suretile kendisini tanıtmıştır.

Bu defa Mersindeki müessesesinde müşterilerini kabul etmeye başlayan Şükrü Baysal Sayın halkımıza tanıtmayı bir vazife biliariz.

YENİ MERSİN

Nüşhası 5 kuruştur

Abone	Türkiye için	Hariç için
Şeraiti		
Senelik	1200 Kr.	2000 Kr.
Altı aylık	600	1000
Üç aylık	300	500
Bir aylık	100	yoktur
Günü geçmiş sayılar	20 K.	

Jozef Katoni ve şürekâsı Vapur Acenteliği

Shell Marka Gaz Benzin ve Makine Yağları

Shell Marka Gaz Benzin makine yağları bütün dünyaca tanınmış ve çok rağbet kazanmıştır.

Bu markayı her yerde arayınız.

ADRES : Mersin Taşhan dairei mahsusa.

Ankara, İzmir, Galata Sanayi sergilerinde daima birinciliği kuzanan ve muhtelif madalyalar alan (RİZE) nin Meşhur Hasır Kanape, Koltuk

Takımları Mersine'de geldi

Cenup Vilâyetleri Genel Satış Yeri

SEDAH SAHİR Hükümet Caddesi
No. 29 — Mersin

Cenup Vilâyetlerinden satış işini üzerine almak isteyenler mektupla müracaat etmelidir

Sahibinin Sesi Radyoları bütün Radyoların üstündedir. Buna Rakipsiz Radyo ismi verilmiştir.

İlk ve Orta mektep kitapları, her çeşit kırtasiye ve Fotoğraf malzemesi ve tuvalet levazımı

Büyük Tayyare Piyangosunun ümit gişesi

HALİM TEKİN

Hiç hatırimizde olmayan bir zamanda hemen Zengin oluvereceğinizi düşünürmüsünüz?

Açıldığı gündün beri mersinimizde pek çok yurdtaşları Zengin ettiren Gişemiz

Biletleri Bitmek Üzredir.

İsabet eden ikramiye ve Amortiler hemen Gişemizden **TEDİYE EDİLİR**

Ümit Gişesi Uğur ve Şans Gişesidir

Şansına Küskün olan kimselerin bile derhal Gişemize uğrayarak bir bilet alması kendi menfaatları iktizasındandır.

Mersin : Silifke Caddesi

Sağlık Eczanesi Suphi Haşim

Mersin : Hükümet Caddesi

Sıtma, kansızlık ve iştibasızlığa karşı

KİNAFORİNA

Sıtma için: E neş'et kloridrat de kinin

*Baş, Diş, Grip, Nezle, kurgunluk
üşütme, adet ağrıları için*

KATAĞRİP

Bulaşık tenasül hastalıklarından kat'i olarak korunmak için

Profilan Kullanınız

SAĞLIK ECZANESİNDE, Tek, Çift, Üçlük
onluk NEVROZİN ve ASİRİN İsmet bulur.
İlaçlar ve müstahzerat tazedir.

Doyç Levant lin

*Dünyanın en mühim bahri
nakliyat şirketlerindedir.*

Hamburg Amerika Lini, Nord doyç
lind kumpanyalarile birleşmiştir.

*Ayda 3-4 Vapur Mersine ugrar
Hamburg, Bremen, Anvers, Roter-
dam arasında seyrü sefer yapar.*

Mersin Acentesi : İlyas Nakkaş
Taşhan No. 11-12

MALAZ ZADE HİLMİ VE MAHUTMLARI

VE

Süleyman Zade Hacı Sani

MERSİN

TOPTAN VE PERAKENDE SATIŞ

Ticarethanemizde her nevi DEMİR SAÇ
EKMEK, SACI, MIHI, NALMIHI, ÇİMENTO,
KAZMA KÜREK ve sair Malzemei inşaiye

UCUZ FIATLA SATILIR

ADRES Mersin Hükümet Caddesi.

Telgraf Adresi : Malaz Telefon No: 32

Mutehassıs Doktor ASLAN YAKUP

*İstanbul ve Moskova üniversitele-
rinden diplomalı ve Almanya'da
tahsil etmiş Vilâdiye ve Cerrahi
nisaiye mütehassısı .*

ADRES : Yoğurt pazarı Hastane caddesi
No. 1-3 kendi evinde .

TELEFON: 64

"ROYAL" Otomobil-Kamyon

Lastikleri

Bir tecrübe kâfidir

Türkiye Umum Acantası
Müftü Zade Hayri ve Ali Veli Mehmed Ali
Gaziantep

Tarsus Tapu Memurluğundan

Tarsusun kızıl murat mahallesinde vaki sağrı vakıf hane, solu çıkmaz sokak arkası arap sait hanesi önü yol ile mahdut ve indel, mesaba 97 metro murabbar hane arası esasen bilâ senet ecdadından intikalen hacı talip zade hacı mehmet uhdesinde iken hali hazırda kızı ismete hibe etmiş ve mezbure ismet mezkûr arsa üzerine 328 senesinde fevkani tahtani bir babhane inşa ederek ve bu suretle bila nizağ temellükünde bulunduğunu ve tapuya raptı için müracaat eylediğinde Mayıs 935 senesi 16-ncı perşembe günü mezkûr mahallin keşif ve tahkikatı jera kılınacağından bu bapta hakkı tasarruf iddiasında buluranların yevmi mezkûrda hazır bulunmaları veyahut tapu dairesine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Düzeltilme

7-5-925 Tarih ve 2075 No.lu gazetemizin 4 cü sayfasındaki Mersin Ziraat bankası ilânında Bay Cemilin icarında bulunan mağazanın tahmin edilen kıymeti 130 lira olacak yerde yanlışlıkla 100 olarak dizilmiş olmakla düzeltiriz

Şans gişesi

Geçen tertibde 30,000 liralık ikramiye gişemizden çıkmıştır

YENİ TERTİP

Biletlerimiz bitmeden acele ediniz Keşideye iki gün kalmıştır
Yeni tertip çok zengindir. Acele ediniz.

İstanbul meşhur Olimpes gazozunu temiz Kayadelen suyunu ve gazozunu dükkânımızda bulursunuz .

Mersin - Gümrük meydanında Mücahit

Doktor Nejad Seyhun

Kulak, Boğaz ve burun hastalıkları

MUTAHASSISI

Hastalarını saat 15 den sonra Yoğurt pazarında
Diş Tabibi Bay Bahirin muayenehanesindeki hususi
dairelerinde kabul eder

7-15

DAKİK - ÇIRÇIR VE NEBATİ YAĞLAR

FABRİKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

Mersin Hastane Caddesi

Mersinin yegâne Büyük Fabrikasıdır. Fabrikada Hernevi ve her numara iplik, Susam ve Hindistan cevizi yağları, Halis Sabun İmal edilir. Asri Tağsirhanesi vardır.

FENNİN SON TEKÂMÜLÜ ÜZERİNE YAPILMIŞ ÇIRÇIR MAKİNELERİ İLE KÜTLÜDEN PAMUK VE ÇEKİRDEK AYRILIR. PAMUKLAR BALYA HALİNE GETİRİLİR
Fabrikamız Çok muntazam Buzhanesi. Teneke imalehanesi. Büyük Bir Degirmeni var.

**Çeltik Kısmı ; Bütün İhtiyaçlara cevap Verecek
Makinelerle Mücehhezdir.**

**Türk Anonim Şirketi Şinasi Bey Fabrikasını da Pamuk Sanayi Fabrikasından
istasyon ilerisindeki icar Ederek işletmeye başlamıştır.**

Dakik Çirçir ve Nebati Yağlar Fabrikasında Günde Vasati Olarak Dörtüyzü Mütceviz İşçisi İstihdam Etmektedir ve İcar Ettiği Fabrikada ise Yüz On Beşe Yakın ki, Cem'an Beş Yüzden Fazla **Türk** Bunların Efradı Ailesi De Nazarı Dikkate Alınacak Olursa Fabrika Mersinin Yüzde Onuna İş Temin Etmek Gibi Yüksek Bir Hizmette Bulunmaktadır .

Orman Çifliği Fabrikasının :

Ankara Birası :

Hepimizin malıdır. Onu başka markadan üstün tutunuz . Ankara Birası : Bütün biralardan daha taze ve daha çok nefistir .

ANKARA BİRASI : 9 Mayıs 1935 büyük sevinç gününde hepimizin neşe kaynağı olsun .

Yazlık-Kışık

Elbiseleriniz için Kumashları her nevi manifatura ihtiyacınızı 21 günlük civarında :

Çelebi Z. Ferid

Mağazasından temin ediniz. Her türlü kolaylık gösterilir.

Mersinimizde

Sihhi bir ihtiyacı karşılayan bir müessesese

SOĞUK HAVA DEPOSU

SAHİBİ — NİĞDELİ ŞEMİSİ SELİM
Polis Müdürlüğü Karşısında

*Yeni kurulan müessesemizin bütün tesisatı
mükemmel ve son sistemdir.*

Sıcaklarda gıda maddelerinin bozulmaması için :
*Gıda maddeleri yapan ve Satanların ve Ailelerin
dikkat nazarlarını çekeriz*

Sıcaktan bozulmasından korktuğunuz her şeyinizi depomuza getiriniz.

ÇİÇEĞİ VE BAHÇEÇİLERİMİZE

Topraklarımızdan iyi mahsul alabilmek ve azami faydalanmak, ona iyi bakmakla olur.

Toprak daima gübrelemekle yenileştirilir, ve kuvvetlendirilir. Nereden gübre bulacağız diye düşünmeyiniz, Tüccar han-
nda satış kooperatifine müracaat ediniz.

Kullanışlı, çok, faydalı, suni gübre em-
rinize amade buludurulmaktadır.

100 Kiloluk çuvalı 260 kuruştur.

Fırsatı kaçırmayınız .

İRFAN MUSA kolonyası

Sıhhat ve teravetinizi daima muhafaza etmek için İstikamet Eczanesi tarafından imal edilen İrfan Musa Kolonyasını kullanınız.

Yeni Mersin Basım Evi

Yeni Mersin

Gazzetesini okuyunuz.

Çünkü o sizin gazetenizdir.
Çünkü Yeni Mersin en çok okunan bir gazetedir.

İlanlarımızı. Yeni Mersine veriniz. Çünkü Yeni Mersin en çok okunan bir gazetedir.

İşlerinizi, YENİ MERSİN BASIM EVİNDE YAPTIRINIZ. FAYDA GÖRÜRSÜNÜZ.

OOOO
KİTAPLARINIZI Yeni Mersinde ciltlettiriniz, Sağlam, Şık ve zarif olur.

Her nevi **levha, ta-
belalarınızı** Yeni

YENİ MERSİN MÜESSESİ: MERSİNİN TANINMIŞ BİR İŞ EVIDİR. ONU DAİMA HATIRLAYINIZ.

Mersinde yazdırınız. **menun kalırsınız.**